

М.М. ФЕДОРОНЧУК, С.Л. МОСЯКІН,
М.В. ШЕВЕРА, Л.М. ГУБАРЬ

Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України
вул. Терещенківська, 2, МСП-1, Київ, 01601
syst@botany.kiev.ua, flora@ln.ua, shevera@mail.ru

**ВИДИ РОДИНИ POACEAE, ОПИСАНІ
З УКРАЇНИ: РОДИ CLEISTOGENES KENG,
DACTYLIS L., ELYMUS L., ELYTRIGIA DESV.,
ERAGROSTIS WOLF, FESTUCA L.**

Ключові слова: таксономія, тип виду, базионім, голотип, лектотип, ізотип, Poaceae, Cleistogenes, Dactylis, Elymus, Elytrigia, Eragrostis, Festuca

Стаття продовжує серію публікацій з типіфікації видів судинних рослин, описаних з території України, і присвячена родині *Poaceae*: родам *Cleistogenes* Keng, *Dactylis* L. і *Elymus* L. (по одному виду), *Eragrostis* Wolf (2 види), *Elytrigia* Desv. (5 видів), *Festuca* L. (13 видів) — загалом 23 таксони.

Для кожного з них вказано базионім, основну синоніміку, а також номенклатурний тип (цитування протологу або голотипу, ізотипу, лектотипу або ізолектотипу) та місце його зберігання. В окремих випадках замість конкретного номенклатурного типу наведено автентичні зразки. Тип подається згідно з оригінальним описом зі збереженням старих назв адміністративних районів.

Рід *Cleistogenes* Keng

1. *Cleistogenes maeotica* Klokov et Zoz, 1940, Фл. УРСР, 2: 200, рис. 9. — *Diplachne maeotica* (Klokov et Zoz) Stank., 1957, в Станк. и Талиев, Определ. высш. раст. европ. части СССР, изд. 2: 6584; Цвелев, 1974, Фл. европ. части СССР, 1: 345, pro syn. *Cleistogenes bulgarica* (Bornm.) Keng.

За протологом: Досить часто в Степу: «З. Л.-С. (півд. частина) МАРСР: Балка Комарівка, вліво від дороги на Тирасполь, хут. Красні Горки, степ, схил (Опперман!). — Л. Л.-С. Харківська обл.: окол. м. Харкова, на степовому схилі, вигін; занесено? (Паршина!). — Д. Л.-С. Сталінська обл.: Макіївськ[ий] р-н, с. Скотовате (Степанов!); ст. Іловайська, на крейдяному схилі до р. Кринки (Морозова, Наконечна!). Чистяківськ[ий] р-н: с. Зуївка, схил берега р. Ольхової (Белашкевич!); хут. Руденка, пісковики (Наконечна!). Горлівськ[ий] р-н, біля хут. Чапери, схил балки, на пісковиковому щебені (Алексєєнко!). — м. Сталіно, радгосп «Піски», балка Водяна, схили (Котов!). Сталінськ[ий] р-н, між селами Авдіївка і Скотовате, біля джерела з водою, на солончакуватих луках (Котов!). Артемівськ[ий] р-н, ст. Яма Півн[ічно]-Донецьк[ої], залізн[иці], доломітова гора біля радгоспу, на доломіті (Зоз!). — Ворошиловградська обл.: Лисичанськ[ий] р-н, окол. м. Верхнього, на виходах пісковика в балці Соснуватій (Зоз!). — П.З.-Л.С. Дніпропетровська обл.: по р. Мокрій Сурі, за с. Н.-Олександрівкою, недалеко від

© М.М. ФЕДОРОНЧУК, С.Л. МОСЯКІН, М.В. ШЕВЕРА, Л.М. ГУБАРЬ, 2010

Н.-Ямбурга, балка Єчіміна, на гранітних відслоненнях (Давидич!). — МАРСР: Тираспольськ[ий] р-н, 4—5 км від с. Карагачі, схил балки з півн[ічної] експози[ції] (Опперман!). — Л.З.-Л.С. Запорізька обл.: Бердянськ[ий] р-н, р. Берда, за с. Стародубівкою, на граніті (Клоков!); с. Н.-Спаське, граніт Голубина скеля (Клоков!). — Сталінська обл.: Володарський р-н, р. Кальчик, с. Чердакли, граніт (Клоков!). — Л.З.-Л.С. (аз.). Сталінська обл.: Будьоннівськ[ий] р-н, Єланчицька коса на Азовському морі, піски, ефедровий степ (Постригань!). — П.З.С. Запорізька обл.: Запорізьк[ий] р-н, с. Розумівка, степовий схил балки (Кукуш!); там само, окол. с. Біленьке, степові схили до р. Дніпра (Кукуш!). — Миколаївська обл.: Базавлуцькі плавні, біля с. Бабіне, В.-Лепетихськ[ий] р-н, схили (Рижутін, Куксін!). — Л.З.С. Запорізька обл.: Мелітопольський р-н, р. Молочна, степові схили до с. Мордвинівки (Клок[ов]!); Якимівський р-н, берег Молочного лиману, 1 км на S від хут. Алтагира (Шост[енко]-Дес[ятова]!, Шалит!»).

Лектотип [L. Gubar, M. Shevera, hoc loco]: «Донбас, Макіївський р-н, ст. Іловайськ, на відслоненнях пісковика на схилі над р. Кринкою. 28.VII.1932. Л. Морозова, Г. Наконечна» et synturi (12) (KW).

Примітка. С.К. Черепанов у «Своде дополнений и изменений к флоре СССР» (т. I—XXX) (1973) наводить тип виду: «Украинская ССР, Донецкая обл., окр. г. Жданов (CWU)», але цей зразок не цитується у протокозі. Тому за лектотип обрано один із типових зразків, що зберігаються в Гербарії KW.

Рід *Dactylis* L.

1. *Dactylis lobata* M. Bieb., 1808, Fl. Taur.-Cauc., 1: 67; id. 1819, ibid. 3: 70, p. p.; Цвелев, 1970, Новости сист. высш. раст., 7: 72, pro syn. *Koeleria lobata* (M. Bieb.) Roem. et Schult.; він же, 1974, Фл. европ. части СССР, 1: 206, pro syn. *Koeleria lobata*; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 442, pro syn. *Koeleria lobata*.

За протологом: «In Tauriae pasquis apricis siccis».

Лектотип [M. Fedoronchuk, hoc loco]: «*Dactylis lobata* M.B. (*Koeleria glauca* DC.) E. Tauria. D. Steven» (LE; V. Vyalt, 1993, in herb.).

Рід *Elymus* L.

1. *Elymus sabulosus* M. Bieb., 1808, Fl. Taur.-Cauc., 1: 81; Невский, 1934, Фл. СССР, 2: 696, pro syn. *E. giganteus* Vahl.; Лавренко, 1940, Фл. УРСР, 2: 374, pro syn. *E. giganteus*; Цвелев, 1960, Ботан. мат-лы (Ленинград), 20: 429, pro syn. *Leymus sabulosus* (M. Bieb.) Tzvelev; він же, 1974, Фл. европ. части СССР, 1: 163, pro syn. *L. racemosus* (Lam.) Tzvelev subsp. *sabulosus* (M. Bieb.) Tzvelev; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 442, pro syn. *Leymus sabulosus*.

За протологом: «Abundat in arena mobile tam per Taurium, cuam ad Caucasum; etiam ad Volgam, Borusthenem et Tanaim».

Лектотип [M. Fedoronchuk, hoc loco]: «*Elymus sabulosus* M. ex Tauria» (LE; V. Vyalt, 1993, in herb.).

Рід *Elytrigia* Desv.

1. *Elytrigia cretacea* Klokov et Prokud., 1938, Тр. НДІ ботан. Харків. ун-ту., 3: 166; Прокудин, 1965, Визн. росл. Укр.: 105. — *Agropyron rigidum* C. Presl (var.) β

cretaceae Czern., 1859: 71; nom. nud. — *A. cretaceum* (Klokov et Prokud.) Klokov et Prokud., 1940. Фл. УРСР, 2: 330, мал. 21, sine auct. comb. — *Elytrigia stipifolia* (Czern. ex Nevski) Nevski; 1936, Тр. Ботан. ин-та АН СССР, сер. 1, 2: 79; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 56. — *E. stipifolia* subsp. *stipifolia* var. *cretacea* (Klokov et Prokud.) Tzvelev, він же, 1975, Новости сист. высш. раст., 12: 121, pro syn. *E. stipifolia* subsp. *stipifolia*. — *Triticum cretaceum* Czern. in herb.

За протологом: «Південний схід, Донбас, Білорівка, Білий яр, крейда. 09. VI.1930. М. Клоков».

Неотип [L. Gubar, M. Shevera, hoc loco]: «Амвросіївка. Крейдяні відслонення по Білому яру. 21.VIII.1931. Клеопов» (№ 033387, *KW*).

Примітка. В Гербарії *CWU*, де зберігався тип виду, зразок відсутній (імовірно, втрачений), а на гербарному аркуші залишилася лише етикетка, що відповідає протологу. У Гербаріях *KW* та *LE* зразок виду також відсутній. На зразку, обраному за неотип, є критичні нотатки, написані Ю. Клеповим («*Elytrigia cretaceae* Klok. et Prokud. Автентичний екземпляр, напевно, сотурис спеціє. Ю. Клепов») та Ю. Прокудіним («*Agropyrum cretaceae* Klok. et Prokud. 28/I. 1936. G. Prokudin. Очевидно, типичний екземпляр. Описан с Белого яра (Амросиевский р-н в Донбассе)»).

2. *Elytrigia kotovii* Dubovik, 1976, Новости сист. высш. и низш. раст.: 14.

За протологом: «RSS Укр., ditio Krymensis, districtus Vjelogorskiensis, р. Мізуріно, in cretaceis, 22.07.1956, М. Котов».

Голотип: «Крымская обл., Белогорский р-н, Мичурино, на мелу, на осыпи. 22.07.56, М. Котов» (*KW*, № 033390).

3. *Elytrigia maeotica* Prokud., 1938, Пирії України: 183; Прокудін, 1941, Тр. НДІ ботан. Харків. ун-ту, 4: 139; він же, 1951, Фл. Крима, 1, 4: 114; він же, 1965, Визн. росл. Укр.: 106; він же, 1977, Злаки Укр.: 65. — *Agropyrum maeoticum* (Prokud.) Prokud., 1940. Фл. УРСР, 2: 343. — *Elytrigia repens* (L.) Nevski subsp. *elongatiformis* (Drob.) Tzvelev, 1973, Новости. сист. высш. раст., 10: 34; він же, 1975, Новости. сист. высш. раст., 12: 126.

За протологом: «Укр. RSS, ins. Birjuczij in mari Maeotica, steppe sabulosa, loco 16.VII.1935, legit J. Prokudin (Дніпропетровська обл. Острів Бірючий в Азовському морі. Солончакове зниження серед піщано-різнотравного степу. 16.VII.1935. Прокудін)».

Голотип: «Дніпропетровська обл. Острів Бірючий в Азовському морі. Солончакове зниження серед піщано-різнотравного степу. 16.VII.1935. Ю. Прокудін» (*KW*).

4. *Elytrigia ninae* Dubovik, 1976, Новости сист. высш. и низш. раст.: 12.

За протологом: «Крым, п-ов Тарханкут. Балка Глядовая к югу от г. Черноморского. Каменисте склоны. 29.07. 1974, О. Дубовик».

Голотип: «Крымская обл., Черноморский р-н, балка Глядовая к югу от с. Черноморского, каменистые склоны, 29.07.1974, О. Дубовик» (*KW*, № 033393).

5. *Elytrigia pseudocaesia* (Pasc.) Prokud., 1938. Пирії України: 186; sine auct. comb.; Прокуд., 1965, Визн. України: 106; Prokud., 1940. Фл. УРСР, 2: 345, pro syn. *Agropyrum*

pseudocaesia (Pacz.) Prokud. — *Elytrigia repens* (L.) Nevski subsp. *pseudocaesia* (Pacz.) Tzvelev, 1973, Новости сист. высш. раст., **10**: 31; він же, 1975, там же, **12**: 126. — *Agropyrum repens* L. var. *pseudocaesia* Pacz. 1914, Херс. фл. **1**: 252.

За протологом: «Аскания-Нова, в большом Чапельском поду».

Примітка. В Гербарії *KW*, зокрема в персональній колекції І.Ф. Шмальгаузена, типові зразки виду відсутні.

Рід *Eragrostis* Wolf

1. *Eragrostis borysthenica* Klokov, 1950, Ботан. мат-лы (Ленинград), **12**: 52; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 447, pro syn. *E. suaveolens* A. Becker ex Claus.

За протологом: «RSS Ukr., dit. Zaporoziensis, inter p.p. Popova et Belenjkije, ripe sabulosa Boristenis, legit I.G. Zoz (УССР, Запорожская обл., между ст. Попово и с. Беленькое, песчаный берег Днепра, собрал И.Г. Зоз)».

Примітка. Типовий зразок виду, який зберігався в Гербарії *CWU*, втрачений.

2. *Eragrostis suaveolens* A. Becker ex Claus subsp. *borysthenica* (Schmalh.) Tzvelev, 1974, Фл. европ. части СССР, **1**: 347. — *E. suaveolens* A. Becker ex Claus var. *borysthenica* Schmalh., 1891, Зап. Киев. общ-ва естествоиспыт. природы, **12**: 73; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 447, pro syn. *E. suaveolens* A. Becker ex Claus.

За протологом: «Труханов остров против Киева».

Лектотип [M. Fedoronchuk, L. Gubar, hoc loco]: «Киев, Труханов остров. Й. Пачоский» (*KW*).

Рід *Festuca* L.

1. *Festuca arietina* Klokov, 1950, Ботан. мат-лы (Ленинград), **12**: 57; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 313; Цвелев, 1974, Фл. европ. части СССР, **1**: 266, pro syn. *F. wolgensis* P. Smirn. subsp. *arietina* (Klokov) Tzvelev; Алексеев, 1975, Новости сист. высш. раст., **12**: 70, pro syn. *F. wolgensis*.

За протологом: «RSS Ucr., dit. Charjkow., distr. Zmijew, prope Stationem biologicae Donetzciam, in querceto-pineto, 6.VI.1941, legit. Kindjak (УССР. Харьковская обл., Змиевский район, вблизи Донецкой биологической станции, в субори, 6.VI.1941, собрал Киндяк)».

Голотип та ізотипи (2): «УССР. Харьковская обл., Змиевский р-н, Донецкая биологическая станция, субори за Донцом, 6.VI.1941. Собрал Киндяк (№ 28)» (*LE*; isotypus — *CWU*).

2. *Festuca callieri* (Hack.) Markgr., 1932, Feddes Repert. Bahh., **30**, 3: 278; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 308; Алексеев, 1975, Новости сист. высш. раст., **12**: 29; Цвелев, 1974, Фл. европ. части СССР, **1**: 265. — *Festuca ovina* L. s. ampliss. var. *callieri* Hack. Herb. Norm. n° 3392.

За протологом: «Rossia. Tauria. In declivibus montis «Pertschem» prope Sudak. Julio 1896. Leg. A. Callier».

Лектотип [M. Fedoronchuk, hoc loco]: «Herb. Norm. n° 3392. *Festuca ovina* L. s. ampliss. var. *callieri* Hackel. Rossia. Tauria. In declivibus montis «Pertschem» prope Sudak. Julio 1896. Leg. A. Callier» (*LE*) [Alexejev, 1975, in herb.].

3. *Festuca carpatica* F.G. Dietr., 1817, Nachtr. Völlst. Lexic. Gartn. u. Botan. 3: 333; Szafer, 1919; Fl. Polska, I: 339; Цвелев, 1974, Фл. европ. части СССР, 1: 260; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 280. — *Amphigenes carpatica* (F.G. Dietr.) Janka, 1960, Linnaea, 30: 619. — *Leucopoa carpatica* (F.G. Dietr.) H. Scholz, 2005, Willdenovia, 35(2): 242.

За протологом: «... auf den Carpatischen Gebirge ...».

Примітка. У протолозі виду конкретне місцезростання не вказано, місце зберігання лектотипу невідоме, можливо, вид описаний не з України.

4. *Festuca czarnohorensis* Zapał., 1911, Consp. Fl. Galic. Crit. 3: 230, «czarnohorensis».

За протологом: «In regione subalpina montium Czarna Hora, in prato Wertopy, ad litem silvae, unicum exemplum a me lectum ...».

Примітка. В Гербарії *KRAM* типових зразків виду не знайдено.

5. *Festuca inarmata* Schur, 1859, Verh. Siebenb. Ver. Naturw., 5: 177; id., 1866, Enum. Pl. Transsilv.: 792; Цвелев, 1971, Ботан. журн., 56, 9: 1254; він же, 1975, Новости сист. высш. раст., 9: 35; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 295; Цвелев, 1974, Фл. европ. части СССР, 1: 262, pro syn. *F. amethystina* L. subsp. *orientalis* Krajina.

За протологом: «Rossia subcarpatica, Svidovec: supra rivulum Pansky Potok in declivibus meridionalibus judi versus septentrionali-orientem spectanti montis Bliznica, substrato «Flysch» dicto, calcifero, altitudine circa 1650 m s. m.».

Примітка. Тип виду, ймовірно, не виділений, місце зберігання не встановлено.

6. *Festuca laeviuscula* Клоков, 1950, Ботан. мат-лы (Ленинград), 12: 56; Алексеев, 1975, Новости сист. высш. раст., 12: 35, pro syn. *F. beckeri* (Hack.) Trautv. subsp. *beckeri*; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 311, pro syn. *F. beckeri* (Hack.) Trautv.; Цвелев, 2000, Новости сист. высш. раст., 32: 183, pro syn. *F. beckeri* (Hack.) Trautv. subsp. *laeviuscula* (Клоков) Tzvelev.

За протологом: «УССР, окрестности г. Кременчуга на песках. 6.VI.1932, собрала Е. Полонская (RSS Ucr. Prope oppidum Kremenczug, in arenosis, 6.VI.1932, legit E. Polonskaja)».

Голотип та ізотип: «Околиці Кременчука. Піски. 6.VI.1932. D.E. Polonskaja» (*LE*).

7. *Festuca makutrensis* Zapał., 1910, Cosmos (Lwow), 35: 783; id., Consp. Fl. Galic. Crit., 3: 289; Цвелев, 1974, Фл. европ. части СССР, 1: 263; Алексеев, 1975, Новости сист. высш. раст., 12: 25; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 296. — *F. ovina* L. subsp. *makutrensis* (Zapał.) Kozl., 1925, Bull. Acad. Polon. B, 3—4: 341. — *F. valesiaca* Gaud. var. *makutrensis* (Zapał.) Tzvelev, 1972, Новости сист. высш. раст., 9: 42.

За протологом: «Exempla numerosa in colli Makutra, distr. Brody ad fines septentrionales Podolia sito, a prof. M. Raciborski. 11.VI.1910 et benevole necum communicate».

Голотип: «Makutra, 11.VI.1910. Zebrał Prof. M. Raciborski» (№ 235522, *KRAM*).

8. *Festuca polesica* Zapał., 1904, Bull. Intern. Acad. Sci. Cracovie (Sci. Nat.), 2: 303; id. 1906, Crit. Przegl., 1: 62; Кречетович, Бобров, 1934, Фл. СССР, 2: 508; Кречетович, 1940, Фл. УРСР, 2: 285; Прокудин, 1965, Визн. росл. Укр.: 56; він же,

1977, Злаки Укр.: 312. — *F. beckeri* (Hack.) Trautv. subsp. *polesica* (Zapał.) Tzvelev, 1972, Список раст. герб. фл. СССР, **18**: 14; він же, 1974, Фл. европ. части СССР, **1**: 267; Алексеев, 1975, Новости сист. высш. раст., **12**: 36.

За протологом: «*Pausa exempla in Rokitno, in celebra, magnis paludibus Polesia Volhynensi sito, a Rehman lecta*».

Лектотип [М. Shevera, hoc loco] **та ізолектотип:** «*Festuca* sp. Polesia Wolynskie. Rokitno. Dr. A. Rehman., 1882. (№ 399322, *KRAM*, in herb., pro typus; 399321 — isolectotypus)».

Примітка. На етикетці гербарного зразка рукою Г. Запаловича написано: «*Festuca polesica* n. 31/5 1904. Zapałowicz.»

9. *Festuca polonica* Zapał., 1904, Bull. Intern. Acad. Sci. Cracovie (Sci. Nat.), **2**: 303; id. 1906, Crit. Przegl., **1**: 60; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 289; Цвелев, 1974, Фл. европ. части СССР, **1**: 268; Kozl., 1925, Bull. Acad. Polon. B, 3—4: 342.

За протологом: «*In Głuszków prope Horodenka Galiciae (Podoliae) austro orientalis, in planitie diluviali cum stratis gypsi tertiarii, 300 m. s. m., a Śleńdziński in duobus pulchris exemplis lecta*».

Лектотип [М. Shevera, hoc loco]: «*Głuszków pod Horodenka, 19.VI.1880, A. Śleńdziński, № 59.177*» (№ 393320, *KRAM*, in herb).

Примітка. Один з авторів статті (М.В. Шевера) під час роботи в Гербарії *KRAM* виділив лектотип виду («*Vidi. Lectotypus? M. Shevera, 29.04. 2009*»), а при підготовці рукопису статті до друку звернувся до д-ра Я. Вуйцицького з Інституту ботаніки ім. В. Шафера Польської АН для уточнення статусу зразка. Польський колега зазначив, що у протолозі Г. Запалович вказує, що є два екземпляри рослини, але не зрозуміло, чи він мав на увазі два гербарні аркуші, чи дві рослини (або фрагменти?) на одному аркуші. На тому аркуші, який зберігається в *KRAM*, є лише один фрагмент куртини, але з двома добре розвинутими квітконосними стеблами, які, можливо, могли розглядатися Г. Запаловичем як «два екземпляри». В останньому випадку, на думку Я. Вуйцицького, слід визнати цитований зразок за голотип. Проте, оскільки зовсім не виключено, що існують (або існували?) два окремі зразки, а місце зберігання другого не встановлене, то у цій ситуації доцільним є виділення лектотипу виду. На етикетці типового зразка рукою Г. Запаловича написано: «17/5 1904. Zapałowicz.»; тут також зберігається *Notae criticae* невідомого автора: «*Typus*».

10. *Festuca rubra* L. var. *cretacea* Lavr., 1922, Not. Syst. Herb. Horti Petr., **3**, 2: 5; Кречетович, Бобров, 1934, Фл. СССР, **2**: 527, pro syn. *F. cretacea* Czern., nom. inval. (in herb.); Лавренко, 1935, Фл. УРСР, **1**: 194, pro syn. *F. cretacea* Czern., nom. inval.; Кречетович, 1940, Фл. УРСР, **2**: 281, pro syn. *F. cretacea* Czern. ex V. Krecz. et Bobr.; Цвелев, 1974, Фл. европ. части СССР, **1**: 261, pro syn. *F. cretacea* T. Pop. et Proskor. (1927); Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 293, pro syn. *F. cretacea* T. Pop. et Proskor.; Маевский, 2006, Фл. сред. полосы европ. части Рос. **10**: 97, pro syn. *F. cretacea* T. Pop. et Proskor.; *F. cretacea* (Lavr.) V. Krecz. ex Bobr. 1934, Фл. СССР, **2**: 527, nom. illeg.

За протологом: «*Prov. Charkow, distr. Izjum, p. «Swjatogorsk» in umbrosis ad fl. S. Donetz, coll. W. Czernjaew; distr. Starobelsk, p. Belowodsk, in cretaceis (ad fl. Derkul). 16.VI.1848, coll. W. Czernjaew; p. Oginowo., in cretaceis (ad fl. Ajdar), 22.VI.1848, coll. W. Czernjaew*».

Лектотип [М. Fedoronchuk, hoc loco]: «*Fesctuca rubra* L. varidiis foliorum puberulis. Осипово, in cretacea. 30.V. 1848 [ex Herb. Czernjaev]». (*LE*; Tzvelev, 1994, in herb.).

Примітка. Назва *F. cretacea* Czern. ex V. Krecz. et Bobr. незаконна, оскільки є пізнішим омонімом назви *F. cretacea* T. Pop. et Proskor. Є. М. Лавренко (цит. пр.) як автентичні (specimina examinata) цитує багато зразків з гербарію В. Черняєва (див. вище), з яких М. М. Цвельов у 1994 р. (in herb.) за лектотип, який зберігається в LE, обрав зразок з етикеткою: «*Festuca rubra* L. varidiis foliorum puberulis. Осипово, in cretacea. 30.V.1848 (ex Herb. Czernjaev)».

11. *Festuca taurica* (A. Kerner ex Hack.) V. Krecz. et Bobr., 1934, Фл. СССР, **2**: 510, sine auct. comb.; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 303. — *Festuca ovina* L. subsp. *sulcata* (Hack.) Schinz et R. Keller var. *taurica* A. Kerner ex Hack., 1882, Monogr. Fest. Eur.: 104. — *F. valesiaca* Schleisch. ex Gaud. subsp. *sulcata* (Hack.) Schinz et R. Keller: Цвелев, 1974, Фл. европ. части СССР, **1**: 265.

За протологом: «*Tauria*; in rupibus graniticis ad fl. Kastowata prope Bratskie (lg. Rehm.): Serbia boreali-orientalis: in rupestribus graniticis ad Tschije (lg. Pancić)».

Примітка. Лектотип виду, ймовірно, не виділений, місце його зберігання не встановлено.

12. *Festuca* × *porcutica* Zapal., 1911, Consp. Fl. Galic., **3**: 230.

За протологом: «In regione subalpina montis Szuryn in Czarna Hora, ubi crescunt ambo parentes, a me lecta».

Примітка. В літературі наводиться як гібрид *Festuca porcii* × *Festuca picta*. Типові зразки, ймовірно, зберігаються в Гербарії KRAM.

13. *Festuca* × *polovina* Bednarska, 2009, Укр. ботан. журн., **66**, 1: 29.

За протологом: «... у Західному Поліссі — досить часто (... in Occidentali Polesica satis saepe)».

Голотип та ізотипи (2): «Рівненська обл., Рокитнівський р-н, 2—4 км на північ від смт Рокитне. Екотоп між розрідженим сосняком з домінуванням *F. ovina* та піщаними пустищами з *F. polesica*. 16.VI.2004 р. Leg. І. Беднарська, О. Орлов, Н. Шиян.» (holotypus — LWKS; isotypus — KW, LE).

Види родів *Eragrostis*, *Elytrigia*, *Festuca*, які не є валідно обнародуваними

1. *Eragrostis dasycarpa* Zoz, nom. inval.

Примітка. У гербарії LE зберігаються два зразки наміченого для опису виду: «Украина, Херсонская обл., Голопристанский район, Ягорлыцкий пол-ов, деградированные глубоко-солончатые солонцы, на землях совхоза «Коминтерн», 20.VIII.1950. Собр. И. Зоз» (LE).

2. *Elytrigia prokudinii* Drul., 1973, Автореф. дис. ... канд. биол. наук: 19, nom. inval.; Цвелев, 1974, Фл. европ. части СССР, **1**: 145, pro syn. *E. elongata* (Host) Nevski.

Примітка. У Гербарії KW зберігається тип невалідно опублікованого виду: «Коса Джарилгач. Островок між 2-ма проривами (гирлами) у західній частині Коси. Солончак. 2.VII.1929. Зібрав П. Давидич» (№ 033398). Тут зберігається і Notae criticae «Lectotypus. *Elytrigia prokudinii* Drul. ex Dubovik. 29.XII.1975. О. Дубовик».

3. *Festuca brachyglossa* Czern.

Примітка. У гербарії LE є типовий зразок, виділений В. Черняєвим, на якому написано: «*Festuca brachyglossa* Czern. Floribus glabris. In pratis ad flum. Donetz. Курской и Херсонской губернии, para. 04.06.1836».

4. *Festuca querceto-pinetorum* Klokov, 1950, Визн. росл. Укр.: 890, nom. inval. (descr. ucr.); Цвелев, 1974, Фл. европ. части СССР, **1**: 266, pro syn. *F. beckeri* (Hauck.) Trautv.; Прокудин, 1977, Злаки Укр.: 312, pro syn. *F. polesica* Zapal.

Примітка. У гербарії *LE* зберігається зразок невалідно опублікованого виду: «Киевская обл., Золотоношский р-н, с. Шабельники — Бубново. Пески боровой террасы. 20.VI.1932. Е. Полоская».

Автору статті щиро вдячні Dr. J. Wójcicki (Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN, Kraków, Polska) за допомогу та критичні уваги при муніфікації Festuca polonica.

Н.М. Федорончук, С.Л. Мосякин, М.В. Шевера, Л.М. Губарь
Институт ботаники им. Н.Г. Холодного НАН Украины, г. Киев

ВИДЫ СЕМЕЙСТВА *POACEAE*, ОПИСАННЫЕ С УКРАИНЫ: РОДЫ *CLEISTOGENES* KENG, *DACTYLIS* L., *ELYMUS* L., *ELYTRIGIA* DESV., *ERAGROSTIS* WOLF, *FESTUCA* L.

Приведен список видов семейства *Poaceae* (*Cleistogenes* Keng, *Dactylis* L., *Elymus* L., *Elytrigia* Desv., *Eragrostis* Wolf, *Festuca* L.), описанных с территории Украины, и проведена типификация большинства из них. Для каждого вида указаны основная синонимика, номенклатурный тип (по протологу и голотип, изотип, лектотип или изолектотип), автор его выделения и место хранения.

К л ю ч е в ы е с л о в а: таксономия, тип вида, базионим, голотип, лектотип, изотип, *Poaceae*, *Cleistogenes*, *Dactylis*, *Elymus*, *Elytrigia*, *Eragrostis*, *Festuca*.

М.М. Fedoronchuk, S.L. Mosyakin, M.V. Shevera, L.M. Gubar
M.G. Kholodny Institute of Botany, National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv

SPECIES OF FAMILY *POACEAE* DESCRIBED FROM UKRAINE:
GENERA *CLEISTOGENES* KENG, *DACTYLIS* L., *ELYMUS* L.,
ELYTRIGIA DESV., *ERAGROSTIS* WOLF, *FESTUCA* L.

The list of species of vascular plants of the family *Poaceae* (*Cleistogenes* Keng, *Dactylis* L., *Elymus* L., *Elytrigia* Desv., *Eragrostis* Wolf, *Festuca* L.), described from Ukraine, and typification of some species are provided. The following data of each species are provided: basionym, original nomenclatural citation; type according to protologue, holotype, isotype, lectotype, isolectotype; herbarium (-a) at which the specimen(s) is (are) deposited.

К е у w o r d s: taxonomy, type specimens, basionym, holotype, lectotype, isotype, *Poaceae*, *Cleistogenes*, *Dactylis*, *Elymus*, *Elytrigia*, *Eragrostis*, *Festuca*.